

Yttrande över slutbetänkandet En ny viltförvaltningslagstiftning, SOU 2025:125

Er beteckning: LI2026/00074

Sammanfattning

Länsstyrelsen i Gävleborgs län är i huvudsak positiv till en reviderad jaktlagstiftning, med målsättningen att underlätta regelfterlevnaden och skapa ett mer tydligt och enhetligt regelverk för berörda aktörer.

Länsstyrelsen vill samtidigt påtala att flera av de föreslagna förändringarna bedöms leda till en ökad belastning på myndighetens verksamhet. Detta förutsätter att tillräckliga resurser tillförs samt att finansieringen långsiktigt tryggas.

Vidare bedömer länsstyrelsen att de föreslagna förändringarna, med utvidgade ansvarsområden för myndigheten, kommer att medföra ett stort behov av att nya föreskrifter, samt stödjande vägledning, från centrala myndigheter tas fram.

Författningsförslag

Nedan kommenteras de författningsförslag som länsstyrelsen vill lägga extra vikt vid.

1.1 Förslag till viltförvaltningslag

2 kap. Grundläggande bestämmelser inom viltförvaltningen 8 §

Definitionen av vilt enligt den föreslagna viltförvaltningslagen (1 kap. 4 §) anger att "med vilt avses i denna lag däggdjur och fåglar av arter som lever i vilda populationer". Någon närmare avgränsning av vilka arter som omfattas av tillståndsplikt för att hålla vilt i hägn framgår dock inte.

I viltförvaltningsförordningen anges visserligen i vilka fall tillstånd krävs, men det saknas bestämmelser som tydliggör undantag, det vill säga vilka arter eller djurtyper som inte omfattas av tillståndsplikt. Detta motsvarar en problematik som även föreligger i nuvarande jaktförordning och bör, i samband med en översyn av lagstiftningen, hanteras.

4 kap. Jakten och begränsningar av jakten

Populationsreglerande jakt på kronhjort och områden för kronhjortsjakt

Länsstyrelsen konstaterar att det i rådande förslag till lag och förordning fortsatt saknas mandat att förvalta kronhjortsskötselområden över länsgränserna. I syftet att bidra till en bättre samlad förvaltning av klövviltsstammarna och att skapa en bättre anpassning av denna förvaltning utifrån kronhjortsstammarnas utbredning föreslår länsstyrelsen att förordningen bör möjliggöra för registrering och förvaltning av kronhjortsstammarna över länsgräns och att kronhjortsskötselområdena beslutas och förvaltas av den länsstyrelse där huvuddelen av området ska ligga. Detta i enlighet med de formuleringar som finns för länsöverskridande älgförvaltningsområden (2 kap. 8 och 9 §§ i förslaget till viltförvaltningsförordningen).

5 kap. Begränsningar av jakten och skyldighet att anmäla jakt och jaktresultat

Skyldighet att anmäla jaktresultat 8 §

Länsstyrelsen anser att det bör åligga den företrädare som ansvarar för ett jaktområde att anmäla jaktresultat för den populationsreglerande jakten i enlighet med hur hanteringen sker idag. Att sätta rapporteringsskyldigheten till varje enskild jaktledare skulle innebära betydligt större administration och krav på hållande av uppgifter för samtliga jaktområdets jaktledare, något som i dagsläget fattas. Att lägga rapporteringsansvaret på den som företräder jaktområdet innebär att det är en enskild person som innehar uppdraget. Förslaget innebär även en ökad administration för länsstyrelsen som kommer behöva följa upp och påminna alla jaktledare vid uteblivna/felaktiga rapporter.

7 kap. Avgifter, kunskapskrav och tillsyn

Tillsyn 5 §

Länsstyrelserna ses som en tillsynsmyndighet och har ett uttalat tillsynsansvar i enlighet med artskyddsförordning och miljötillsynsförordning. Det finns dessutom omfattande vägledning rörande den naturtillsyn som genomförs av länsstyrelsens personal. Motsvarande lagstöd saknas inom jaktlagstiftningen förutom att länsstyrelsen kan förordna jakttillsynsmän (nu föreslagna jaktkontrollanter). Det saknas vägledning i hur länsstyrelserna ska arbeta med detta då lagstödet saknas trots att länsstyrelsen förväntas arbeta förebyggande när det kommer till jaktbrott. Länsstyrelsen ser det därför som fördelaktigt om detta sågs över i denna översyn.

9 kap. Sanktionsavgifter m.m

Länsstyrelsen tillstyrker förslaget om sanktionsväxling. Administrativa sanktionsavgifter kan öka regelefterlevnaden och ge ett mer effektivt system än dagens ordning. För att reformen ska fungera krävs dock att systemet förtydligas, särskilt vad gäller vilka överträdelser som omfattas, avgiftsnivåer och ansvarsfördelning mellan Naturvårdsverket och Länsstyrelserna. Det bör även förtydligas att hanteringen av ej inbetalda avgifter hanteras i enlighet med gängse regler. Länsstyrelsen vill särskilt betona att förslaget förutsätter ökade resurser till länsstyrelserna. Utan förstärkt tillsyns- och handläggningskapacitet finns risk att systemet blir tandlöst och därmed inte får avsedd effekt.

1.3 Förslaget till lag om ändring i offentlighets- och sekretesslagen (2009:400)

18 kap. 16 §

Länsstyrelsen reserverar sig mot den del dom rör sekretess över uppgifter rörande *områden som har registrerats för jakt på älg eller kronhjort*. Länsstyrelsen ser frågan om register för älgjaktsområden och dess utbredning samt kontaktuppgifter till företrädare som en nyckelfråga i förvaltningen av älg och kronhjort för att möjliggöra en transparent förvaltning. Dessa företrädare har även en central roll i samverkan och informationsutbyte mellan inblandade aktörer. Länsstyrelsen bedömer att det är viktigt att jägare, markägare och

andra markanvändare kan vända sig till Länsstyrelsen för att få information om vem som företräder ett visst jaktområde.

Om utlämnande av dessa uppgifter i varje enskilt fall skulle föregås av en sekretessprövning skulle detta medföra avsevärd ökad administration samt försvåring av kommunikation för myndigheten. Förslaget riskerar att få negativa konsekvenser för både myndigheten och för berörda enskilda.

1.6 Förslag till viltförvaltningsförordning

5 kap. 13 §

Länsstyrelsen är positiv till förslaget men önskar att det förtydligas att uppgifterna ska rapporteras till Naturvårdsverket "på begäran". Länsstyrelsen önskar klargörande av om rapporteringsbegäran fortsatt kommer att ske årligen från Naturvårdsverket till länsstyrelserna för samlad rapportering, eller om beslut och återrapporering i stället ska ske löpande till Naturvårdsverket som ansvarar för den nationella sammanställningen. Om ett löpande förfarande införs bör det även omfatta länsstyrelsens beslut enligt artskyddsförordningen.

9 kap. Vilt i hägn

2 §

Länsstyrelsen vill betona vikten av vägledning för bedömning av kriteriet; *om riskerna för biologisk mångfald samt skogs- och jordbruk om vilt tar sig ut ur hägnet eller anläggningen är acceptabla*. Länsstyrelsen anser att kravet i sig är rimligt, men att det krävs närmare vägledning för hur prövningen ska göras i praktiken. Mot denna bakgrund är det viktigt att resurser säkerställs för att sådana föreskrifter kan tas fram av Naturvårdsverket i samråd med Jordbruksverket.

3 §

Länsstyrelsen är positiv till att det specificeras gällande återkallande av tillstånd att hålla vilt. Länsstyrelsen är däremot frågande gällande om inte tillståndet får återkallas om inte viltet sköts på rätt sätt. Länsstyrelsen anser att det är ett skäl att återkalla tillståndet om viltet far illa eller inte sköts på rätt sätt, även om hägnet i sig sköts på rätt sätt. Länsstyrelsen anser även att det bör vara möjligt att

återkalla tillståndet om hägnet står tomt, trots att tidsbegränsningen (om det är angett i beslut) inte gått ut än.

4 §

Bestämmelserna om jakt på vilt i hägn bör förtydligas avseende vem som har rätt att bedriva sådan jakt. Länsstyrelsen har tidigare uppmärksammat på oklarheter kring om medlemmar i viltvårdsområde (VVO) får jaga i vilthägn utan uttryckligt medgivande från hägnets tillståndshavare. Länsstyrelsen anser att denna fråga bör regleras tydligt i viltförvaltningslagstiftningen, alternativt förtydligas i föreskrifter.

11 kap. Forskningsjakt, jakt av naturvårdsskäl och utsättning av vilt 3 §

Utredningen anger att avlivning av skadat eller sjukt vilt omfattas av punkt 1, det vill säga *åtgärder som vidtas för att skydda eller bevara vilda djur*. Länsstyrelsen anser att detta bör framgå uttryckligen och med större tydlighet i förordningstexten.

I delbetänkandet "*Vissa förändringar av jaktlagstiftningen*" föreslogs möjligheten att fatta beslut om jakt/avlivning av skadat eller sjukt vilt vara begränsad till arterna björn, varg, järv, lo, säl och örn. Länsstyrelsen bedömer att den nu föreslagna utvidgningen, som omfattar samtliga viltarter, riskerar att leda till ett ökat inflöde av ansökningar till myndigheten rörande skadade individer av mer allmänt förekommande arter, tex skabbangripna rävar eller individer av vanligt förekommande fågelarter som skadats. Mot denna bakgrund föreslår Länsstyrelsen att lagstiftningen tydliggör att beslut om jakt/avlivning av skadade eller sjuka individer bör begränsas till att gälla stora rovdjur.

Fångst av djur till rehabiliteringsanläggningar enligt 41 a § jaktförordningen är i nuvarande regelverk otydligt reglerad, särskilt avseende arter utan allmän jakttid, såsom igelkott, ekorre och vissa fåglar och rovfåglar. I förslaget om jakt av naturvårdsskäl (11 kap. 3 § viltförvaltningsförordningen) anges att länsstyrelsen kan ge tillstånd till rehabiliteringsanläggningar att fånga in och vid behov avliva skadat eller sjukt vilt, vilket länsstyrelsen ser positivt på. Infångandet sker dock i praktiken ofta av allmänheten. Länsstyrelsen bedömer därför att regelverket behöver förtydligas, antingen i förordning eller genom föreskrifter. Det bör även övervägas om länsstyrelsen kan ges stöd att i beslut medge infångande och transport till

rehabiliteringsanläggning utan krav på markägarens eller jakträttshavarens samtycke

13 kap. Avgifter, jaktkort, viltförvaltningsfonden och jägarregistret

Länsstyrelsen konstaterar att det saknas beskrivning om hur älgförvaltningssystemet ska finansieras i samband med att älgvårdsfonden och fällavgiften avskaffas. Länsstyrelsen anser att det bör förtydligas hur medel för den regionala förvaltningen av älg ska anskaffas och hur finansieringen av systemet ska fungera. Systemet med fällavgifter för finansiering av älgförvaltningen har i Gävleborgs län fungerat bra. Länsstyrelsen önskar att även kommande finansiering innebär öronmärkta medel till just klövviltförvaltning för att upprätthålla kvaliteten i förvaltningen.

Länsstyrelsen konstaterar att detta kan komma att medföra en påverkan på hur myndigheten kan bedriva arbetet av älgförvaltningen, eftersom myndigheten själv inte kommer att råda över förvaltningen av den egna fonden och därmed sätta för den regionala förvaltningen anpassade fällavgifter för älg. Länsstyrelsen konstaterar däremot vidare att förvaltningen av kronhjort idag saknar finansiering, varför fördelning av medel till länsstyrelserna vad gäller både den regionala förvaltningen av älg och kronhjort bör förtydligas i samband med att älgvårdsfonden avskaffas.

Avgifter 3 §

Länsstyrelsen anser att det är positivt att det fortsatt kvarstår en avgift i det fall ett beslut om tilldelning av älg inte efterlevs. Länsstyrelsen ställer sig däremot frågande kring varför denna lydelse inte skulle kunna vara del av bemyndigandena att utställa en sanktionsavgift i stället för att särskilt ligga under kapitel 13 i förordningen.

15 kap. Överklagande, handläggning i domstol samt verkställighet och ändring av beslut 4 §

Länsstyrelsen är positiv till förslaget men anser att samma möjlighet bör gälla även beslut som rör populationsreglerande jakt efter lodjur och björn. Detta eftersom även dessa beslut behöver tas långt innan jakten inleds för att möjliggöra rättslig prövning och under den tiden hinner förutsättningar förändras och ny kunskap erhållas.

Allmänna synpunkter

Förslaget till ny viltförvaltningslagstiftning innebär flera förändringar som sammantaget bedöms leda till ökade kostnader för länsstyrelserna. Det är därför nödvändigt att säkerställa en tillräcklig och långsiktigt hållbar finansiering. Förslagen rörande bland annat sänkta krav för att länsstyrelsen ska bevilja skydds jakt på arter som inte omfattas av EU-rättsligt skydd och att länsstyrelsen får ökade mandat att besluta om jakt av naturvårdsskäl kommer resultera i fler ansökningar till myndigheten och ett ökat resursbehov. Fler ärenden om skydds jakt/jakt av naturvårdsskäl kan resultera i längre handläggningstider och mindre möjlighet för myndigheten att arbeta med strategiska uppgifter.

Införandet av sanktionsavgifter medför ett utökat ansvar inom tillsyn och rättstillämpning. Handläggningen ställer höga krav på rättssäkerhet, dokumentation och uppföljning, vilket förutsätter förstärkt juridisk kompetens, ökade personalresurser samt utvecklade rutiner och systemstöd. Detta bedöms leda till varaktiga kostnadsökningar.

Länsstyrelsen anser att det kan behövas en ekonomisk genomlysning av all hantering av viltfrågor på myndighetsnivå. Länsstyrelsens arbete med viltförvaltning är redan idag underfinansierad, och vissa resurskrävande områden saknar riktad finansiering, tex förvaltningen av skarv. Det är därför angeläget att säkerställa tillräckliga och flexibla resurser för att undvika längre handläggningstider och brister i rättssäkerhet och kvalitet.

De som medverkat i beslutet

Beslut i detta yttrande har fattats av landshövding Carina Ståhl Herrstedt med vilthandläggare Simon Viklund som föredragande. I den slutliga handläggningen har också länsråd Veronica Lauritzsen, avdelningschef Joel Isensköld och enhetschef Sandra Wahlund medverkat.

Denna handling har godkänts digitalt och saknar därför namnunderskrift.

Kontaktuppgifter till Länsstyrelsen

Kontakta oss via e-post gavleborg@lansstyrelsen.se, postadress Länsstyrelsen Gävleborg, 801 70 Gävle, eller ring vår växel 010-225 10 00.

Vår webbadress är lansstyrelsen.se/gavleborg.

Du kan läsa om hur Länsstyrelsen behandlar personuppgifter på
Länsstyrelsens webbplats:

www.lansstyrelsen.se/gavleborg/personuppgifter